

مرکز مجازی امام صادق علیه السلام

معنی الأديب

بحث «إِلَّا»

جلسه ۱۲

استاد وافی

تمه بحث «إِلَّا»:

۱. تشبیه و استفتاحیه: دلالت بر تحقق مابعدش می کند و بر جمله اسمیه و فعلیه داخل می شود
۲. توییح و انکار: مختص به جمله اسمیه، و عملش عمل «لا» نفی جنس است.
۳. تمنی: مختص به جمله اسمیه، و عملش عمل «لا» نفی جنس است.
۴. استفهام از نفی: مختص به جمله اسمیه، و عملش عمل «لا» نفی جنس است.
۵. عرض و تحضیض: (که مثال و توضیحش در بحث گذشته قرار داده شد)

بحث «إِلَّا»:

این کلمه چهار استعمال اصلی دارد:

۱. استثناء
۲. به منزله غیر
۳. عاطفه به منزله واو
۴. زائده

«إِلَّا» استثنائیه:

الف: نصب استثناء توسط «إِلَّا» است: (فَشَرَبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ)

ب: گاهی مستثنی مرفوع است، در این صورت در نزد کوفیین حرف «إِلَّا» حرف عطف است: (مَا فَعَلُوهُ

إِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ)

«إِلَّا» به منزله غیر:

در این صورت «إِلَّا» و مدخولش وصف برای ماقبل خود است، که موصوف، یا جمع است یا شبه جمع:

(لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا)